

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): bc. Kateřina Štancová

Název práce: Autismus a překlad

Oponoval: prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE *(uvedte, do jaké míry byl naplněn):*

Autorka – Kateřina Štancová – si jako cíl práce stanovila sledovat, jaké jsou voleny způsoby a utvářeny formy pro překlenování bariér mezi světy autistů a většinového světa. Svůj cíl rámuje následujícími otázkami: „Jak dochází k překladu mezi autisty a neautisty? Jak dochází k vytváření společného/sdíleného (common), jako něčeho, co patří jak autistům, tak jejich okolí a činí tak svět autisty pro jeho okolí srozumitelným?“ (s.2). Cíle práce, včetně hlavního, byly naplněny

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Autorka člení svou práci standardním způsobem. V první části, teoretické, zaměřuje autorka svou pozornost na klíčový fenomén, kolem něž soustředí svou pozornost, a to, co jsou a jak se projevují poruchy autistického spektra (PAS), včetně obtíží s jeho konceptualizací (viz subkapitoly o klasifikaci PAS). Důležitou součástí teoretické části je i položení autorkou důrazu na medicínskou povahu jevu. Zabývá se povahou a ospravedlněním případné nesouměřitelnosti mezi světem lidí s autismem (včetně dokreslení variability nejen projevů ale i vnímání a konceptualizací) a světem většinové populace. Toto rozlišení je nezbytné, aby bylo možné porozumět, jak v defacto ontologicky nesouměřitelných světech vznikají strategie a kdo jsou aktéři přenosu, respektive překladu, který má zajistit šanci na překlenutí bariér, respektive šanci na porozumění mezi aktéry z odlišných světů. Na teoretickou část autorka navazuje svou empirickou částí. V ní nejprve představuje design výzkumu a respondenty, aby svá empirická zjištění následně zasazovala do kontextu zvolené teorie. Autorka představuje klíčové komponenty ovlivňující jednání autistické osoby (specifika práce s časem, hypersenzitivnost aj.). Klíčovou složkou výzkumu je potom vlastní podoba a tvorba strategií překladu – „nakoukání“, volba komunikačního partnera, aj. Za jednu z nejlepších částí práce považuji tu, kde se Kateřina Štancová pokouší sumarizovat jak principy překladu, prostředky pro překlad, a dokládá to příklady (s. 65).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

K formální stránce práce. Práce splňuje požadavky na ní kladené.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE *(celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Oceňuji volbu tématu, které je pro výzkumné účely specifické a komplikované. Autorce se zdařil vstup do terénu nejen proto, že má svou osobní zkušenost ze zvoleného prostředí, ale také proto, že pokračovala v jeho zpracování v návaznosti na svou bakalářskou práci. Téma překladu představuje pro etnografické studie (nejen) výzvu, jak z teoretického tak i metodologického hlediska. Autorka se s touto výzvou „popasovala“ obstojně.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

- 1) Autorka se v jedné se subkapitol věnuje standardizované formě překladu skrze piktogramy. Vedle standardizované podoby z rozhovorů vyplývá, že si jednotlivé rodiny, či překladatelé vytvoří i další, své vlastní specifické piktogramy (vzorce) pro komunikaci. Nalezla mezi těmito „novými“ a specifickými situacemi/potřebami nějaké, které by mohli/měli platit obecně a být tak zařazeny na seznam standardizovaných piktogramů. Případně které a proč?
- 2) Na s. 65 v tabulce autorka sumarizuje principy překladu, prostředky pro překlad, a dokládá to příklady. Znamená to, že překlad o autisty směrem k neblízké osobě a obráceně není možný, protože neexistuje sdílený kontext, jak autorka vyvozuje v jiné části? Ještě jinak, sdílený kontext nemůže mít jinou než personální povahu?
- 3) V textu jsou poznámky o tom, že jeden z impulsů pro svou práci (téma a jeho zpracování) je autorce osobní zkušenost. Reflektovala autorka tento fakt a jaké mohl mít dopady na metodologii a celý výzkum? Co vyvozuje?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práci navrhuji hodnotit známkou *výborně*.

Datum: 20. 5. 2023

Podpis: